



Beatrice Salvioni, nascuda a Monza l'any 1995, va obtenir un màster en filologia moderna per la Universitat Catòlica de Milà amb una tesi sobre narració interactiva i es va diplomar a l'escola d'escriptura de la Scuola Holden de Torí. El 2021 va guanyar el Premi Calvino de contes i el Raduga, i va ser finalista del concurs 8×8. Ha practicat l'esgrima medieval i ha pujat al Monte Rosa. Diu que quan tenia nou anys va agafar una motxilla i va posar-hi unes mitges i un suc de poma i va sortir corrent a la recerca d'aventures; la fugida va durar fins a la porta de casa, però des de llavors ha estat escrivint històries.

Pau Vidal és filòleg de formació i divulgador lingüístic d'ofici. Com a traductor de literatura italiana, s'ha especialitzat en narrativa contemporània (Tomasi di Lampedusa, Roberto Saviano, Federico de Roberto, Antonio Tabucchi, Erri de Luca, Gianni Rodari...) i sobretot en l'obra d'Andrea Camilleri, el creador del comissari Montalbano, del qual n'ha girat al català una quarantena de títols.

Agenzia Nazionale Stampa Associata – «Un debut estel·lar.»

Juan Milà, HarperVia, EUA – «Quin debut més impressionant. La història que explica Salvioni s'obre amb una energia que et propulsa des de la primera pàgina i submergeix el lector en el món intens de l'amistat adolescent. És una lectura que es gaudeix de debò. La veu de Salvioni, forta i convincent, se't queda a dins.»

Anne Michel, Éditions Albin Michel, França – «*La Malnada* és tan vívida que sembla que la puguis tocar a través de les pàgines. És un personatge que qualsevol editorial voldria tenir al seu catàleg.»

Chris Kooi, Uitgeverij Cargo, Països Baixos – «*La Malnada* és un d'aquells llibres que destaquen per sobre dels altres; la història i els personatges captiven el lector i revelen el gran talent de Beatrice Salvioni.»

Lene Evensen, Gyldendal Norsk Forlag, Noruega – «Una heroïna molt forta, una amistat especial, un llenguatge preciós. És una joia.»

María Fasce, Lumen, Espanya – «Beatrice Salvioni és una revelació literària absoluta. Recorda autores com Elena Ferrante i Joyce Carol Oates.»

Cristina De Stefano, scout literària – «Crec que *La Malnada* assaltarà la vida dels lectors de la mateixa manera que em va assaltar a mi: com una explosió. Llegir la història i voler compartir-la amb els clients sense perdre ni un segon va ser tot u, un dels moments més bonics de la meva carrera com a *scout*.»

Ella Sher, agent literària – «Un llibre en què les veus, els sons, les olors, els perfums i les mirades tenen consistència material i se senten a cada pàgina, gràcies a una prosa meravellosa que et deixa sense alè, clàssica i moderna al mateix temps.»

Beatrice Salvioni

La Malnada

Traducció de l'italià de Pau Vidal

ANTÍPODA, 75



EDICIONS DEL PERISCOPI

Títol original: *La Malnata*

© Beatrice Salvioni / Giulio Einaudi Editore, 2022

Publicació d'acord amb Beatrice Salvioni en conjunció amb l'agència Alferj e Prestia i la coagent The Ella Sher Literary Agency

Primera edició: març del 2023

© de la traducció: Pau Vidal, 2023

© de la il·lustració de la coberta: collage de Tono Cristòfol
(a partir de © ClassicStock / Alamy Stock Photo i © Alex/AdobeStock)

© disseny de coberta: Tono Cristòfol

© de la fotografia de l'autora: Vittoria Bernini

© d'aquesta edició: Edicions del Periscopi sLU, 2023

Publicat per Edicions del Periscopi sLU

info@periscopi.cat | Web: www.periscopi.cat

Facebook: www.facebook.com/Periscopi

Twitter: twitter.com/Ed_Periscopi

Instagram: @edicions_del_periscopi

Impressió: Romanyà Valls, Capellades

Imprès a Catalunya – *Printed in Catalonia*

Edició a càrrec d'Aniol Rafel, Andrea Rovira i Marta Rubirola

Maquetació: Octavi Gil Pujol

Correcció: Miquel Saumell Santauegènia, Òscar Lozano i Rudolf Ortega

Disseny de la col·lecció i interiors: Tono Cristòfol

Aquest llibre s'ha imprès amb un paper offset cru de noranta grams i ha estat compaginat amb la tipografia Caslon Pro en cos 12.

Dipòsit legal: B 21625-2022

ISBN: 978-84-19332-18-9

Tots els drets reservats. Queda rigorosament prohibida, sense l'autorització escrita dels titulars del copyright, sota les sancions establertes per la llei, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment, inclosos la reprografia i el tractament informàtic, i la distribució d'exemplars mitjançant el lloguer o préstec públics.

A la nena que era.
I, sobretot, als qui em van ensenyar
a no deixar d'escoltar mai la seva veu.

PRÒLEG
NO HO DIGUIS A NINGÚ

Treure's de sobre el cos d'un mort no és gens fàcil.

Ho vaig descobrir als dotze anys, amb tot de sang rajant-me del nas i de la boca i les calcetes fetes un manyoc en un turmell.

Sentia els còdols de la riba del Lambro, durs com ungles, clavant-se'm al cul i al clatell, amb l'esquena enfonsada en el fang. El cos d'ell em pesava a la panxa, cantellut i encara calent. Tenia els ulls lluents i buits, saliva blanca a la barbeta i la boca oberta i pudenta. Abans de desplomar-se m'havia mirat amb una por que li contraïa l'expressió, una mà als calçotets i les pupil·les dilatades i negres que semblaven desfer-se fins a regalimar-li per les galtes.

Havia caigut endavant i els seus genolls encara m'impediïen tancar les cuixes. Ja no es movia.

—Només volia que parés —va dir la Maddalena. Es tocava el cap en el punt on la sang i el fang s'havien pres, en un grumoll de cabells embullats—. Què volies que fes?

Es va acostar, el vestidet lleuger se li havia enganxat a la pell xopa i marcava perfectament els contorns del seu físic magre, nerviós.

—Ja vinc —va dir—, no et moguis.

Però jo encara no havia mogut ni un dit. El meu cos s'havia convertit en una cosa oblidada i llunyana, com una dent que m'hagués caigut. L'únic que sentia era el gust de la sang als llavis i a la llengua i que em costava respirar.

La Maddalena es va deixar caure de quatre grapes i els còdols van xerricar sota el pes de les seves cames nues. Els mitjons els tenia xops i havia perdut una sabata. Va començar a empènyer el cos enfonsant-li els braços al pit, després amb els colzes i amb el front i tot. S'hi esforçava, però no l'aconseguia desplaçar.

Les coses mortes pesen més, igual que aquell gat ple de terra al pati d'en Noè, amb el budellam llefiscós i un grapat de mosques que se li crusprien el morro i els ulls. Entre tots el vam enterrar darrere la cleda de les oques.

—Tota sola no puc —va dir la Maddalena. Els seus cabells enganxats a la cara gotejaven sobre les pedres—. Ajuda'm.

La seva veu em va ressonar al cap, cada vegada més fort. Vaig treure un braç de sota el cos d'ell, amb esforç, després l'altre. Amb els palmells contra el seu pit, vaig empènyer fort. Per sobre nostre hi havia l'arc del pont i un retall de cel tèrbol, i a sota, els còdols molls i relliscosos. Al voltant, el brogit del riu.

—Has de clavar una bona empenta.

Vaig fer el que em deia. Si agafava aire el nas se m'omplia del gust lànguid i dolcenc de la colònia d'aquell home.

Ella em va mirar i va dir:

—Ara.

Vam empènyer alhora, jo vaig proferir un crit, vaig arquejar el cos, i aleshores es va separar. Va caure d'esquena,

al meu costat, amb els ulls esbatanats, la boca ben oberta i els pantalons abaixats. La sivella del cinturó va dringar en picar contra les pedres.

Tan bon punt vaig deixar de tenir aquell pes a sobre em vaig girar de costat, vaig escopir tot de saliva rogenca sobre els còdols i em vaig fregar els llavis i el nas amb els dits per esborrar la seva olor. Per un moment em vaig quedar sense aire; per poder respirar em vaig arraulir. Les calcetes tenien la goma donada, i se m'havien estripat amb el taló. Vaig ventar quatre coces rabiüdes per engegar-les lluny i em vaig tapar amb la faldilla, que se m'havia arremangat fins més amunt del melic. Tenia el ventre fred i em feia mal tot.

La Maddalena es va posar dreta i es va espolsar el fang fregant-se les cuixes amb les mans.

—Estàs bé? —em va preguntar.

Em vaig xuclar el llavi mentre feia que sí. A la gola hi tenia una presa a punt de cedir. Però no plorava. M'ho havia ensenyat ella. Plorar era de burros.

Es va enretirar els cabells enganxats al front. Tenia els ulls petits i durs. Assenyalant el cos, va dir:

—No tenim prou força per endur-nos-el —i, després de passar-se la llengua per la sang de sota el nas—, l'hem d'amagar aquí mateix.

Em vaig aixecar per acostar-me-li. No m'aguantava dreta, la sola de pell de les sabates em feia relliscar. Li vaig aferrar el canell amb la mà, ben fort. L'olor del riu ho tapava tot. Ella tremolava, però no pas de por. La Maddalena no tenia por de res. Ni del gos del senyor Mísero, sempre amb les genives inflades i els ullals plens de bavalles, ni de la pota del dimoni que baixa per la xemeneia en el conte que explicaven els grans. I de la sang i la guerra tampoc.

Tremolava perquè havia quedat tota xopa quan ell, estirant-la dels cabells, l'havia arrossegada per terra mentre ella es-peternegava i xisclava. Per fer-la callar li havia ficat el cap sota l'aigua mentre no parava de cantar, amb una veu aspra com la de la ràdio: «Parlami d'amore, Mariù. Tutta la mia vita sei tu».

—Necessitem branques —va dir—, com més gruixudes millor.

Però jo no podia apartar la vista d'aquella figura immòbil, tota protuberàncies i cavitats, que fins feia poca estona m'havia tingut els braços immobilitzats i la llengua a la boca. Encara em semblava sentir-lo, i els dits i la respiració d'ell a sobre. Només tenia ganes de dormir. M'hauria estirat allà mateix, enmig de les pedres i la remor del corrent, però la Maddalena em va tocar una espatlla per eixorir-me:

—Val més que ens afanyem.

Vam fer rodolar el cos riba avall fins a un dels pilars del pont, on el vam deixar arrupit contra la pedra humida. Tenia els colzes girats, els dits rígids i la boca oberta. Al rostre ja no hi quedava res que recordés el noi que havia estat: elegant i atrevit, amb pantalons llargs de ratlla impeccable, insígnia amb el feix lictor i la bandera tricolor, que es passava la pinta de carei pels cabells llisos, i repetia rient: «Vosaltres no sou ningú».

Vam arregar un bon gruix de branques de les que el corrent arrossegava fins a la sorra quan baixava ple, entre els nius dels ànecs i els canals laterals, i vam cobrir aquell cos mig enfonsat a l'aigua. Per damunt, tot de rocs i d'arrels perquè la crescuda no se l'endugués.

—Se li han de tancar els ulls —va dir la Maddalena mentre li deixava caure a sobre l'última pedra, grossa com un puny—. És el que es fa amb els morts, ho he vist.

—Jo no el vull tocar.

—D'acord, ja ho faig jo.

Va repenjar el palmell sobre aquella cara esblanqueïda i amb el dit gros i el del mig li va abaixar les parpelles.

Amb els ulls clucs i la boca oberta, i tot aquell brancam i els rocs a sobre, semblava una persona que no aconseguieix despertar-se d'un malson que l'ha sorprès en plena nit.

Cada una es va escórrer la roba i després la Maddalena es va treure la sabata que li quedava i se la va guardar a la butxaca. Jo vaig fer el mateix amb les calcetes, un parrac xop i ple de fang que vaig recollir de terra.

—Però ara haig de marxar, jo, eh?

—I quan ens veurem?

—Aviat.

De camí cap a casa, amb les mitges xerricant-me dins les sabates, pensava en els temps que encara no havia passat res. No feia ni un any que la meva faldilla encara era eixuta i llisa, que repenjava la panxa a la barana de pedra del pont dels Lleons per contemplar la Maddalena de lluny, i l'únic que en sabia és que era una persona que portava desgràcies. Encara no sabia que només calia una paraula seva per decidir si et mereixies salvar-te o morir-te, tornar a casa amb les mitges xopes o quedar-te a jeure per sempre amb la cara enfonsada al riu.